

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

Z JĘZYKA POLSKIEGO OCENIE PODLEGAJĄ NASTĘPUJĄCE FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ:

1. Wypowiedzi pisemne:
  - prace klasowe (wypracowania, testy),
  - sprawdziany gramatyczne,
  - prace ortograficzne,
  - prace domowe (dłuższe formy wypowiedzi.)
2. Wypowiedzi ustne:
  - odpowiedź dłuższa kilkudzaniowa (treści literackie i językowe),
  - kartkówki (traktowane jako odpowiedzi ustne),
  - kultura żywego słowa (recytacja, scenki, dramy, prezentacje teatralne).
3. Aktywność, inwencja twórcza ucznia.
4. Formy dodatkowe (prace nadobowiązkowe):
  - projekty,
  - udział w konkursach polonistycznych, artystycznych,
  - udział w zajęciach pozalekcyjnych,
  - prezentacje/referaty.

KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- Prace klasowe, sprawdziany i prace ortograficzne są obowiązkowe. W razie absencji uczeń musi napisać je w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły (konkretny termin i miejsce ustala nauczyciel).
- Wypowiedzi pisemne są zapowiadane co najmniej tydzień przed ich terminem (nie dotyczy to dyktand).
- Prace pisemne są sprawdzane i oddawane w ciągu dwóch tygodni, natomiast ocena z kartkówki powinna być przekazana na najbliższych lekcjach.
- Uczeń może poprawić tylko ocenę niedostateczną z wypowiedzi pisemnej. Poprawa jest jednorazowa i odbywa się w terminie i miejscu ustalonym przez nauczyciela (nieprzekraczającym jednak 2 tygodni).
- Jeśli uczeń nie uzyska wyższej oceny, traci możliwość poprawy następnych prac w danym semestrze.
- Kartkówki traktowane są jako odpowiedź ustna, organizowane są bez zapowiedzi i nie podlegają poprawie.
- Nie ocenia się ucznia po dłuższej (więcej niż 4 dni) usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Uczeń dostaje określony czas na nadrobienie zaległego materiału.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek (także zadań domowych) za czas swojej nieobecności jak najszybciej po powrocie do szkoły (w uzasadnionych przypadkach nauczyciel ma prawo zwolnić go z tego obowiązku lub określić, które partie notatek mogą być pominięte).
- Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, tylko na początku lekcji, jeden raz w semestrze oraz trzykrotnie brak zadania bez podania przyczyny (nie dotyczy to wypowiedzi pisemnych oraz recytacji, prezentacji/referatów, lektury, lekcji powtórzeniowych).
- Za aktywność oraz pracę podczas lekcji (w zależności od zaangażowania i trudności zadań) uczeń otrzymuje oceny, na które składają się zdobywane systematycznie plusy i minusy.
- Zeszyt przedmiotowy jest obowiązkowy; przy jego ocenie bierze się pod uwagę: kompletność notatek, zadań, estetykę prowadzenia.
- Czynnikiem wpływającym na podniesienie oceny śródrocznej i rocznej jest wykonywanie dodatkowych zadań, szczególnie aktywność na lekcji, osiągnięcia w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, starannie prowadzony zeszyt przedmiotowy.
- Na koniec semestru nie przewiduje się zaliczania materiału.

OCENIANIE TESTÓW I SPRAWDZIANÓW:

1. **Testy i sprawdziany** są punktowane według oddzielnego schematu, w zależności od złożoności zagadnienia.

Punkty są przeliczane na oceny według zasad pomiaru dydaktycznego:

Skala od oceny niedostatecznej do bardzo dobrej:

0 – 29 % - niedostateczny
30 – 49% - dopuszczający
50 – 74 % - dostateczny
75 – 89 % - dobry
90 – 100 % - bardzo dobry

Skala od oceny niedostatecznej do celującej:

0 – 29 % - niedostateczny
30 – 49% - dopuszczający
50– 74 % - dostateczny
75 – 89 % - dobry
90 – 99 % - bardzo dobry
100% - celujący

Ilość i częstotliwość pomiarów jest zależna od poziomu i możliwości intelektualnych klasy i w zależności od realizowanego programu modyfikowana.

2. Klucz znaków oznaczających błędy:

zn. ? - niezrozumiałość treści, nieczytelne pismo
rzecz. - błąd rzeczowy (nieprawda)
jęz. - błąd gramatyczny, leksykalny, frazeologiczny, stylistyczny,
ort. - błąd ortograficzny
i. - błąd interpunkcyjny
V - opuszczenie wyrazu lub liter w wyrazie.

3. Punktacja dyktand (w zależności od stopnia trudności):

dyktando łatwiejsze

0 błędów - cel
1 błąd - bdb
2 błędy - db
3 błędy - dst
4 błędy - dop
5 błędów - ndst.

dyktando trudniejsze:

0 błędów - cel
1-2 błąd - bdb
3-4 błędy - db
5-6 błędy - dst
7-8 błędy - dop
9 błędów - nast.

3 interpunkcyjne = 1ort

3 interpunkcyjnych = 1ort

ZASADY INFORMOWANIA O WYMAGANIACH I POSTĘPACH W NAUCE

- wszystkie oceny są jawne i podawane uczniom na bieżąco, a rodzicom podczas zebrań, wywiadówek, dyżurów,
- nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do każdej wystawionej oceny,
- z wynikami prac pisemnych uczniów zapoznaje się na lekcji, a rodzice tylko w kontaktach indywidualnych podczas dyżuru konsultacyjnego nauczyciela lub po uprzednim umówieniu się z nauczycielem.

W razie zastrzeżeń rodziców (opiekunów prawnych) do oceny rocznej obowiązuje procedura określona przez statut szkoły.

Odwołanie od oceny nie powoduje, że ta ocena jest ustalana administracyjnie.

SYSTEM MOTYWACYJNY I NAPRAWCZY:

- uczeń mający trudności w nauce ma możliwość uzupełniania i wyrównywania braków poprzez pomoc nauczyciela przedmiotu, pomoc koleżeńską, uczestnictwo w dodatkowych zajęciach.

KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI USTNYCH

Wypowiedzi ustne:

- związek z tematem 0-1p. P
- spójność wypowiedzi 0-1p. P
- poprawność językowa 0-1 p. P
- bogactwo słownictwa 0-1p. Pp
- kompozycja 0-1p. Pp
- bogactwo informacji 0-1p. Pp

Recytacja prozy i poezji:

- pamięciowe opanowanie tekstu 0-2p. P i Pp
- zachowanie interpunkcji 0-1p. P
- dykcja 0-1p. P
- modulacja i intonacja głosu 0-1p. Pp
- interpretacja głosowa tekstu 0-1p. Pp

Przeliczenie punktów na oceny:

- 2p. - dopuszczający
- 3p. - dostateczny
- 4-5p. - dobry
- 6p. - bardzo dobry

Szczegółowe kryteria prac polegających na przekładzie intersemiotycznym (np. inscenizacja, nagranie, drama, konkretyzacja plastyczna) będą podawane uczniom przed podjęciem zadania indywidualnego lub grupowego.

Do kryteriów głównych zalicza się: pomysłowość, wkład pracy, estetykę.

KRYTERIA OCENY PRACY STYLISTYCZNEJ (0- 20 PKT.)

KRYTERIA OCENY	pkt. , poziom wymagań
I. ZGODNOŚĆ Z TEMATEM I JEGO ROZWINIĘCIE	
1. Praca świadczy o zrozumieniu tematu.	0 - 1 , P
2. Tekst jest w pełni zgodny z tematem.	0 - 1, Pp
3. Temat został rozwinięty (w ramach określonej koncepcji jego ujęcia przez ucznia).	0 - 1, Pp
II. TREŚĆ	
4. Dobór przykładów jest trafny i celowy.	0 - 1, P
5. Praca świadczy o kulturze humanistycznej autora.	0 - 1, Pp

6. Temat został ujęty w sposób twórczy i oryginalny.	0 - 1, Pp
III. FORMA WYPOWIEDZI	
7. Sformułowanie wstępu charakterystycznego dla danej formy wypowiedzi (np. postawienie tezy w rozprawce).	0 - 1, P
8. Dobór elementów charakterystycznych dla danej formy wypowiedzi (np. argumentów w rozprawce, dialogu w opowiadaniu itp.).	0 - 1, P
9. Zredagowanie zakończenia charakterystycznego dla danej formy wypowiedzi (np. podanie wniosków).	0 - 1, Pp
IV. KOMPOZYCJA	
10. Tekst ma kompozycję trójdzielną z zachowaniem właściwych proporcji.	0 - 1, P
11. Tekst jest spójny i logicznie zbudowany.	0 - 1, P
V. JĘZYK	
12. Składnia i fleksja tekstu jest poprawna (najwyżej 2 błędy nie zakłócające komunikatywności wypowiedzi).	0 - 1, Pp
13. Nie ma rażących błędów leksykalnych i frazeologicznych (dopuszczalne 2 błędy).	0 - 1, Pp
14. Bogactwo słownictwa.	0 - 1, Pp
15. Styl jest jasny, zrozumiały.	0 - 1, P
16. Styl jest funkcjonalny (dostosowany do sytuacji komunikacyjnej, tematu, formy wypowiedzi itp.).	0 - 1, P
VI. ZAPIS	
17. Ortografia jest poprawna (najwyżej 2 pierwszorzędne lub 4 drugorzędne błędy ortograficzne).	0 - 1, Pp
18. Interpunkcja jest poprawna (w zdaniach podrzędnie złożonych, w wyrażeniach wtrąconych, przy wyliczaniu - dopuszczalne 4 błędy).	0 - 1, Pp
19. Układ graficzny jest przejrzysty (akapity).	0 - 1, P
20. Pismo jest czytelne.	0 - 1, P

Przeliczenie punktów na oceny z uwzględnieniem poziomów wymagań.

Poziom podstawowy (P)
7- 9 pkt. = **dopuszczający**
10 -13 pkt.= **dostateczny**
Poziom ponadpodstawowy (Pp)
14-16 pkt.= **dobry**
17- 20 pkt.= **bardzo dobry**

Uczeń, który uzyskał maksymalną ilość punktów, jego praca jest bezbłędna, charakteryzuje się oryginalnością treści i formy, otrzymuje ocenę celującą.

Uwaga!

Przy sprawdzaniu prac pisemnych uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją), gdy stwierdzono:

- **dysortografię** przyznaje się:
  - 1 pkt za kryterium 17., jeśli popełnił nie więcej niż 6 bł. ortograficznych (I stopnia)
  - 1 pkt za kryterium 18., jeśli nie popełnił więcej niż 6 bł. interpunkcyjnych.
- **dysgrafię** przyznaje się:
  - 1 pkt za kryterium 20., jeśli praca jest czytelna.

KRYTERIA OCENY GŁOŚNEGO CZYTANIA

Stopień szkolny	Kryteria oceny Uczeń:
6	- czyta bardzo płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu - nie myli się - dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań - potrafi barwą głosu oddać emocje opisywane w tekście - sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści - stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu
5	- czyta płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu - nie myli się - dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań - potrafi barwą głosu oddać emocje opisywane w tekście - sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści - stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu
4	- czyta dość płynnie, ale w nierównym tempie(zbyt szybko lub zbyt wolno , czasami skupiając uwagę na odczytaniu pojedynczego, zwłaszcza dłuższego wyrazu - nie dba o modulację głosu, różnicowanie jego tonu i barwy - zapomina o oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście - nie pamięta o stosowaniu pauz
3	- skupia swoją uwagę na odczytywaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań - czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się” i wraca do poprzedniej części tekstu

	<ul style="list-style-type: none"> - myli litery w wyrazach i zmienia końcówki słów - czyta cicho, monotonna - nie moduluje głosu - nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne
2	<ul style="list-style-type: none"> - czyta bardzo wolno, sylabizując - błędnie odczytuje wyrazy lub je opuszcza - skupia się na odczytywaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu
1	<ul style="list-style-type: none"> - czyta bardzo niewyraźnie - odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań - nie rozumie sensu czytanego tekstu

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
ZE WZGLĘDU NA ORZECZENIA PPP O SPECYFICZNYCH TRUDNOŚCIACH W UCZENIU SIĘ
(dysleksja, dysgrafia, dysortografia):

W pracy z uczniem *DYSLEKTYCZNYM*:

1. Nie wymaga się czytania głośnego, indywidualnego w obecności całej klasy - uczeń dyslektyczny czyta głośno wobec innych uczniów tylko taki tekst, który uprzednio nauczyciel polecił mu do opracowania w domu.
2. Nie wymaga się pisania dyktanda razem z całą klasą a ewentualny sprawdzian należy zrobić indywidualnie poza lekcjami. Przede wszystkim trzeba stosować pisanie z pamięci, pamiętając o tym, że zdanie do zapisu powinno być kilkakrotnie głośno i poprawnie przeczytane przez dziecko a następnie po analizie trudniejszych wyrazów i zabraniu wzoru wyraźnie i powoli podyktowane.
3. Nie omawia się błędów ucznia przy całej klasie, a przy omówieniu indywidualnym nie przedstawia się wszystkich błędów, jakie popełnił, a jedynie te ich rodzaje, które aktualnie są zaplanowane do korekty.
4. Nie przyspiesza się tempa czytania i pisania, nie wymaga się czytania na czas – dziecko z fragmentarycznymi zaburzeniami rozwojowymi potrzebuje więcej czasu na analizę i syntezę czytanego i pisanego tekstu, powinno więc tę czynność wykonywać powoli.
5. Nie przeciąża się dziecka większą ilością czytania i pisania. W przypadku czytania należy wyznaczyć fragment tekstu do czytania głośnego, natomiast z treścią uczeń może się zaznajomić przy pomocy czytania cichego.
6. Nie zwiększa się napięć emocjonalnych ucznia surowo stawianymi pytaniami, wywoływaniem do tablicy - uczeń raczej odpowiada w ławce (mobilizując do wysiłku nie trzeba posługiwać się elementami konkurencji, wzorami innych, lepszych uczniów, którym dziecko dyslektyczne nie jest w stanie dorównać).
7. Ocena z języka polskiego jest oceną ogólną, na którą składają się wszystkie przejawy sprawności i umiejętności, możliwe do zaobserwowania w ramach tego przedmiotu (np. rozwój poziomu logicznego myślenia, wnioskowania, abstrahowania, uogólniania, co może być przedstawione w postaci różnorodnych wypowiedzi, relacji słownych) z wykluczeniem jednak oceny z czytania na czas i dyktanda sprawdzającego, bardzo ostrożnie ocenia się wszelkie klasówki.
8. Stosuje się zachętę, pochwałę oraz organizowanie sytuacji zapewniających dziecku choćby niewielkie sukcesy, np. umożliwienie wykazania się co jakiś czas dobrym przygotowaniem pracy domowej.

Warunkiem możliwości stosowania odrębnych kryteriów w zakresie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej jest udokumentowanie dysfunkcji opinią z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Reguły dotyczące stosowania kryterium poprawności ortograficznej podczas oceniania prac uczniów posiadających opinię stwierdzającą *DYSORTOGRAFIE* oraz tabela przedstawiająca stosowanie tych reguł w praktyce:

1. Błędy typowo ortograficzne:

- u - ó, ż - rz, h - ch,
- zmiękczenia (np. Słonice zam. Słońce, ćoća zam. ciocia, słoni zam. słoń),
- utrata dźwięczności lub udźwięcznienie (kóska zam. kózka, proźba zam. prośba).

Jeżeli mylenie liter nie jest łamaniem zasady ortograficznej, traktowane jest jako błędy graficzne.

2. Do błędów graficznych w pracach uczniów dyslektycznych zalicza się:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów,
- mylenie liter:
  - o podobnym kształcie (a - o, l -ł -t, n - r, m - n, u - w, e - ę, a - ą, i - j),
  - dużych i małych,
  - rzadziej używanych (h - H, f - F, L - F),
 odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (b - p, d -t, w - f, g - k, dz - c, sz - s, i - y, ę - em - en, ą- om, ś - ź, ć - dź),
 różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (p - b, d - b) lub poziomej (m - w, n - u, b - p, d - g, p - g),
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym:
  - oznaczania miękkości nad literami,
  - kropek (dź, ź, i, j),
  - „ogonków" przy literach ą lub ę i kreski (wężyka) przy literach ó, t lub ł,
- błędy dotyczące podziału wyrazu lub całego zdania.

Przykład błędu	Typ błędu/wyjaśnienie	Oznaczenie błędu w pracy ucznia bez dysfunkcji	Oznaczenie
			błędu w pracy ucznia z dysfunkcją
Mężczyzna miał żonę...	złamanie reguły - mężczyzna bo męski	ort.	ort.
W głębi ciemnej śeni...	błędna pisownia zmiękczenia („i" niezgłoskotwórcze)	ort.	ort.
Ten czyn świadczy...	ubezdźwięczenie - świadczy bo świadek	ort.	ort.
Ludzie na pewno wzroszą się...	błąd nie wynika z nieprzestrzegania zasad pisowni	ort.	graf.
Została przedstawiona metaformoza...	przestawienie liter	graf.	graf.
Byli szanowani wśród współczesnej szlachty...	opuszczenie litery	graf.	graf.
Można kochać swoją małą planete...	■ pisownia ę w wygłosie ■ mylenie liter e - ę	ort.	graf.
Mały książkę nie klóci się....	pisownia nazw własnych	ort.	graf.
Bo H aterwa H ał się...	■ pisownia małej i wielkiej litery ■ pisownia liter rzadko używanych	ort., ort.	graf., graf.
Choć nie jest ztond...	■ błąd polegający na udźwięczeniu, które nie wynika z naruszenia zasad ■ pisownia głosek zbliżonych fonetycznie	ort., ort.	graf., graf.
Co kolwiekby nie zrobiła...	łączna i rozłączna pisownia różnych części mowy (zaimek nieokreślony, partykuła)	ort., ort.	graf., graf.

